

Onko sairaalassa veteen syntyneen vastasyntyneen voinnissa eroja tavanomaisesti syntyneeseen verrattaessa?

Hotus
NÄYTTÖVINKKI®
10/2022

ISSN 2489-9577
verkköjulkaisu
06.10.2022
Hotus.fi

TULOKSET

Verrattaessa vesisyntymistä ja tavanomaista syntymistä matalan riskin* synnyttäjillä:

- vesisyntymisen yhteydessä todennäköisyys vastasyntyneen hypotermialle on pienempi [4 tutkimusta, vetosuhte (OR) 0,56 95 % CI 0,33–0,97].
- vesisyntymisen yhteydessä todennäköisyys vastasyntyneen hengitysvaikeuksiin oli pienempi [5 tutkimusta, vetosuhte (OR) 0,44 95 % CI 0,25–0,75].
- vesisyntymisen yhteydessä todennäköisyys vastasyntyneen tehohoidon tarpeelle oli pienempi [7 tutkimusta, vetosuhte (OR) 0,44 95 % CI 0,25–0,75].

Vesisyntymisen ja tavanomaisen syntymisen välillä ei ollut tilastollisesti merkitsevää eroa vastasyntyneen minuutin ja viiden minuutin APGAR*-pisteiden määrässä, elvyttämisen tarpeessa, napasuonien pH-arvossa eikä pneumonian, muiden infektioiden, hartiadystokian** ja neonataalikuolleisuuden riskeissä.

Tulokset soveltuvat vain sairaalaympäristöön. Niiden perusteella ei voi tehdä johtopäätöksiä vesisyntymisen ja perinteisen syntymisen välisistä eroista sairaalaympäristön ulkopuolella.

* **Matalan riskin synnytyksellä** tarkoitetaan luonnollista syntymää, jossa synnyttäjään tai vauvaan ei kohdistu riskejä. Matalan riskin syntymisen kriteerit liittyvät mm. synnyttäjän ikään ja sairauksiin, raskauden kestoon sekä vauvan sykkeeseen ja asentoon kohdussa.⁶

** **APGAR-pisteillä** tarkoitetaan pisteytystä (0–10), jolla arvioidaan vastasyntyneen vointia hengityksen, sydämensykkeen, lihaskänteyden, ihonvärin ja ärtyvyyden perusteella.¹⁰

*** **Hartiadystokia** on tilanne, jossa lapsen hartioiden auttaminen ulos pään syntymän jälkeen on tavallista vaikeampaa.¹¹

YHTEENVETO

Järjestelmällisen katsauksen ja meta-analyysin tulosten mukaan vesisyntymys olisi yhteydessä vastasyntyneen pienempään hypotermian, hengitysvaikeuksien ja tehohoidon tarpeen riskiin. Tulosta tulkittaessa on kuitenkin otettava huomioon se, että korkean riskin synnyttäjä ei synnytä vedessä sekä se, että mikäli syntymisen aikana on havaittu lisääntyviä riskejä, on synnyttäjä jo tullut pois vedestä. Tuloksesta voidaan kuitenkin havaita, että sairaalassa tapahtuva vesisyntymys näyttää olevan vauvalle yhtä turvallista kuin tavanomainen synnyttäminen sairaalassa. Järjestelmällisen katsauksen tulokset ovat linjassa kolmen muun julkaistun meta-analyysin kanssa^{12,13,14}.

TAUSTA

Vesisyntymisen suosio on kasvanut² ja vuosina 2017–2020 vesisyntymys tuli vaihtoehdoksi monessa suomalaisessa synnytyssairaalassa³. Vesisyntymyksessä synnyttäjä on vedessä ponnistuksen aikana ja vauva syntyy veden alla⁴. Vesi toimii jo syntymisen avautumisvaiheessa lääkkeettömänä kivunlievityskainona¹⁴. Vesi myös rentouttaa, kannattelee ja mahdollistaa liikkumisen sekä hyvän asennon löytämisen.⁴ Vesisyntymykset ovat olleet synnyttäjille positiivisia ja voimaannuttavia kokemuksia^{5,3}. Suomessa sairaalassa tapahtuva veteen synnyttäminen on turvallista, kun kyseessä on täysiaikainen (37+0 – 41+6) normaalisti edennyt raskaus ja syntymys, eikä vasta-aiheita vesisyntymykselle synnytyssairaalan kriteerien⁶ mukaan ole. Ennen synnyttäjän menoa veteen otetaan kardiokardiografia (KTG)⁷. Synnyttäjän ja sikiön vointia seurataan samoin kuin normaalissakin syntymyksessä.^{8,9} Odottajia ja synnyttäjiä luonnollisesti mietityttää vesisyntymisen turvallisuus vauvan näkökulmasta⁴.

Onko sairaalassa veteen syntyneen vastasyntyneen voinnissa eroja tavanomaisesti syntyneeseen verrattaessa?

Hotus NÄYTTÖVINKKI® 10/2022

ISSN 2489-9577
verkkojulkaisu
06.10.2022
Hotus.fi

AINEISTO JA MENETELMÄT

Näyttövinkki perustuu vuonna 2018 julkaistuun järjestelmälliseen katsaukseen ja meta-analyysiin, joka tarkasteli sairaalassa tapahtuvan vesisyntymisen yhteyttä vastasyntyneen vointiin liittyviin tulomuutuksiin. Katsaukseen valittiin 39 määrällistä tutkimusta, joista 34 täytti kriteerit meta-analyysin suorittamiseen. Tutkimukset oli toteutettu Itävallassa, Iranissa, Yhdysvalloissa, Saksassa, Iso-Britanniassa, Kiinassa, Sveitsissä, Italiassa, Puolassa, Turkissa, Etelä-Afrikassa ja Tšekissä vuosien 1982 ja 2013 välillä. Katsauksen menetelmällinen toteutus on kuvattu yksityiskohtaisemmin alkuperäisessä julkaisussa¹. Katsauksen laatu arvioitiin JBI:n järjestelmällisen katsauksen arviointikriteeristöillä.^{****}

KÄYTTÖ- KELPOISUUS SUOMESSA

Vuodesta 2017 eteenpäin vesisyntyminen tuli vaihtoehdoksi monessa suomalaisessa synnytyslaitoksissa⁴. Katsauksen tulokset ovat hyödynnettävissä ja sovellettavissa suomalaisessa terveydenhuollossa. Vesisyntyminen on Suomessa turvallista tietyin kriteerein^{8,9}. Katsauksessa oli kohderymänä terveiden matalan riskin* synnyttäjien vastasyntyneet, joten tulokset ovat rinnastettavissa suomalaisten matalan riskin synnyttäjien vastasyntyneisiin. Lisäksi vesisyntyminen on yhteydessä synnyttäjän tyytyväisyyteen ja sillä voi olla useita myönteisiä vaikutuksia myös synnyttäjän kannalta verrattuna tavanomaiseen synnytykseen. Näitä voivat olla muun muassa pienempi repeämien ja episiotomien todennäköisyys sekä vähentynyt lääkkeellisen kivunlievityksen tarve¹⁴.

LAATIJAT

Lehtomäki, Sofia¹, th, TtM-opiskelija
Lehtonen, Pia¹, sh, TtM-opiskelija
Nyrönen, Salla¹, sh, TtM-opiskelija
Saario, Loviisa¹, ensihoitaja, TtM-opiskelija
Talja, Päivi¹, th, kättilö, TtM-opiskelija
Pakarinen, Anni¹, sh, TtT, erikoistutkija
Lampinen, Anu², kättilö, vesisyntymiskouluttaja, TCM-akupunktioterapeutti, yrittäjä
Oinonen, Päivi³, sh, kättilö, TtM, puheenjohtaja
 Editoijat: **Marin, Kaisa**⁴, sh, TtM, tutkija ja **Hamari, Lotta**⁴, ft, TtT, tutkija

¹ Turun yliopisto / Hoitotieteen laitos

² Kättilötalo

³ Suomen Kättilöliitto – Finlands Barnmorskeförbundet ry

⁴ Hoitotyön tutkimussäätiö (Hotus)

ALKUPERÄINEN JULKAISU

- Vanderlaan J, Hall PJ, Lewitt M.** Neonatal outcomes with water birth: A systematic review and meta-analysis. *Midwifery* 2018; 59: 27–38. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2017.12.023>

****Katsauksen laatu: 11/11, JBI: Checklist for Systematic Reviews and Research Syntheses

MUUT KÄYTETYT LÄHDEVIITTEET

- Cuett ER, Burns E, Cuthbert A.** Immersion in water during labour and birth. *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2018; 5. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD000111.pub4>
- Tays.** Kättilöitä koulutetaan vesisyntymisiin. [https://www.tays.fi/fi-fi/Sairaanhoidopiiri/Tarinoita_Taysista/Sisalto/Katiloita_koulutetaan_vesisyntymisiin\(867012019\)](https://www.tays.fi/fi-fi/Sairaanhoidopiiri/Tarinoita_Taysista/Sisalto/Katiloita_koulutetaan_vesisyntymisiin(867012019)) / (viitattu 7.4.2022).
- Carlsson T, Ulfsdottir H.** Waterbirth in low-risk pregnancy: An exploration of women's experiences. *Journal of Advanced Nursing* 2020; 76(5): 1221–1231. <https://doi.org/10.1111/jan.14336>
- Ulfsdottir H, Saltvedt S, Georgsson S.** Waterbirth in Sweden – a comparative study. *Acta Obstet Gynecol Scand* 2018; 97(3): 341–348. <https://doi.org/10.1111/aogs.13286>.
- Tays.** Matalan riskin synnytys. 2021. [https://www.tays.fi/fi-fi/Raskaus_ ja_synnytys/Synnytys/Matalan_riskin_synnytys\(50158\)](https://www.tays.fi/fi-fi/Raskaus_ ja_synnytys/Synnytys/Matalan_riskin_synnytys(50158)) (viitattu 3.10.2022)
- Terveyskirjasto.** Sikiön voinnin seuranta synnytyksen aikana. 2020. <https://www.terveyskirjasto.fi/odk00071> (viitattu 3.10.2022)
- Tays.** Vesisyntyminen ja ammeen käyttö synnytyksen avautumisvaiheessa. 2020. [https://www.tays.fi/fi-fi/Raskaus_ ja_synnytys/Synnytys/Vesisyntyminen_ ja_ ammeen_kaytto_synnytykseen\(108355\)](https://www.tays.fi/fi-fi/Raskaus_ ja_synnytys/Synnytys/Vesisyntyminen_ ja_ ammeen_kaytto_synnytykseen(108355)) (viitattu 7.4.2022).
- Oys.** Potilasohje Vesisyntyminen OYS 2022. <https://www.ppshp.fi/dokumentit/Ohjeet%20potilaalle%20sisllytyppi/Vesisyntyminen%20OYS.docx> 2022 (viitattu 7.4.2022)
- Kustannus Oy Duodecim.** Terveyskirjasto. Apgarin pisteet. Lääketieteen sanasto. 2016. <https://www.terveyskirjasto.fi/ltt00255> (viitattu 26.9.2022)
- Kustannus Oy Duodecim.** Terveyskirjasto. Hätätilanteet synnytyksessä. Odottavan äidin käsikirja. 2020. <https://www.terveyskirjasto.fi/odk00083> (viitattu 5.10.2022)
- Davies R, Davis D, Pearce M, Wong, N.** The effect of waterbirth on neonatal mortality and morbidity: a systematic review and meta-analysis. *JBI Database of Systematic Reviews and Implementation* 2015; 13, 180–231. <http://dx.doi.org/10.11124/jbisrir-2015-2105>.
- Taylor H, Kleine I, Bewley S, Loucaides E, Sutcliffe A.** Neonatal outcomes of waterbirth: a systematic review and meta-analysis. *Archives of Disease in Childhood: Fetal and Neonatal Edition* 2016; 101, F357–F365. <http://dx.doi.org/10.1136/archdischild-2015-309600>
- Burns E, Feeley C, Hall PJ, Vanderlaan J.** Systematic review and meta-analysis to examine intrapartum interventions, and maternal and neonatal outcomes following immersion in water during labour and waterbirth. *BMJ Open* 2022;12:e056517. <http://dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2021-056517>